

[Landbrugsministeren]

Hugsten i Danmark svinger en del fra år til år, dels på grund af stormfald, dels på grund af markedsmæssige forhold. Normalhugsten udgør godt 2 mill. m³ pr. år, hvoraf ca. 25 pct. er hugst i statsskovene. Den samlede hugst udgør dog kun mellem 1/4 og 1/3 af det danske forbrug af træ, og en stor del af forbruget må derfor dækkes ved import. Der er i overvejende grad tale om import af forarbejdet træ (herunder papir), og importværdien overstiger 10 mia. kr. om året.

Skovsektoren i samfundsökonomien.

Produktionsværdien i skovbruget udgør knap 1 mia. kr. årligt og i den primære sektor og forarbejdningssektoren tilsammen ca. 20 mia. kr., som dog i et vist omfang omfatter videreforarbejdning af importeret træ.

Det primære skovbrug beskæftiger ca. 5.000 personer, men skovbruget danner grundlaget for størstedelen af beskæftigelsen på ca. 30.000 personer i den øvrige skovsektor (træforarbejdende industri m.m.).

Størstedelen af leverancerne fra skovbruget går til videreforarbejdning i træindustrien, men samtidig har eksporten fra erhvervet været stigende. Der er en betydelig eksport til Norge og Sverige af småt dimensioneret nåltræ, som ikke kan sælges i Danmark, og eksporten af pyntegrønt og juletræer har været stigende. 2/3 af denne produktion eksporteres.

Leverancerne fra skovbruget er grundlag for en betydelig videreforarbejdning, idet de dækker den overvejende del af industriens råtræindkøb. Importen af råtræ er forholdsvis beskeden.

Ved driften af private skove tilsigtes primært et økonomisk udbytte. Driften er normalt underlagt privatøkonomiske forrentnings- og likviditetshensyn, herunder veksellende formueskatte- og arveafgiftsvilkår. Ved driften af statens skove kan der anlægges mere differentierede betragtninger. Gennem bl.a. finanslovsbevillingen er det muligt i højere grad at anlægge samfundsmæssige ressourcebetragtninger og forfølge langsigtede produktionsmål, bl.a. opbygning af vedmasereserver med en høj værdi.

Statsskovene har bl.a. fungeret som »træbanker« under de to verdenskrige og gør det stadig med mellemrum, f.eks. gennem hugst-stop og etablering af trælagre i forbindelse med stormfald.

Staten har i de sidste 100-200 år forestået store tilplantninger på heden med det primære formål at øge træproduktionen og de indenlandske træressourcer. Der har oftest været tale om nyttiggørelse af magre hedejorder og lignende.

Undertiden er statsplantager anlagt med naturbeskyttelses- og naturgenopretningsformål eller med henblik på friluftslivet. Det gælder f.eks. klitplantagerne i Vestjylland, Nordsjælland og på Bornholm samt f.eks. Vestskovent ved København.

For et mindre skovbrugserhverv som det danske, hvor den råtræforarbejdende træindustri i det væsentlige må basere aktiviteten på indenlandske forsyninger, er tilstedeværelsen af et offentligt skovbrug et vigtigt stabiliserende element.

Udviklingsperspektiver i skovbruget

Der er fortsat rige muligheder for – uden negative virkninger for skovenes øvrige værdier – at øge mængden og kvaliteten af skovenes træproduktion, forøge udnyttelsesgraden og forøge den samfundsmæssige værdi af den indenlandske videreforarbejdning. Der kan fremover høstes betydelige gevinster af det udvælgelses- og planteforædlingsarbejde, der allerede er gjort, og mere er i udsigt ved fortsat forskning og udvikling på dette felt. Den teknologiske udvikling på det maskintekniske og administrative område lover nye muligheder.

Det private skovbrugs interne organisation er inde i en rivende udvikling. Anvendelsen af eget forstligt personale afløses f.eks. i stigende grad af fremmed bistand. Erhvervet må i denne udvikling være opmærksom på placeringen af ansvaret for de langsigtede resultater af dispositionerne i skovdriften på økonomiske, skovdykningsmæssige og miljømæssige områder.

Skovarealet vil i fremtiden kunne øges gennem skovrejsning i egnede områder. På lang sigt vil man ad denne vej kunne opnå en tiltrængt øget indenlandsk træproduktion, og samtidig opnå en række gevinster for miljø og friluftsliv. Samfundets ønsker til skovenes flersidede funktion er under forandring, og betydningen af skovenes æstetiske værdi og værdien for benyttelsen til friluftsliv vil blive tillagt en større vægt.